

NEWSLETTER

BULETIN BILUNAR • 24 MARTIE 2012 • NR.1 (65)

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

TEMELE EMISIUNII:

1. Vizita ministrului de Externe, Iurie Leancă, în SUA, în zilele de 19 și 20 martie 2012. Tema este dezbătută în interviuri cu ambasadorul Republicii Moldova la Washington, Igor Munteanu, și cu vicepremierul și ministrul de Externe, Iurie Leancă.

2. Relațiile Republicii Moldova cu UE, în interviu cu Dirk Schuebel, șeful Delegației Comisiei Europene la Chișinău

Lina Grău, Asociația pentru Politică Externă:

Asociația pentru Politică Externă, împreună cu Fundația Friedrich Ebert vă invită la un nou ciclu de emisiuni consacrate politicii externe a Republicii Moldova și subiectelor de integrare europeană.

Săptămâna care se încheie a fost marcată de o serie de evenimente importante pentru Republica Moldova:

Ministrul de Externe, Iurie Leancă, a vizitat la începutul săptămânii mai întâi Danemarca, țară care deține președinția prin rotație a UE, după care Statele Unite ale Americii, la invitația Secretarului de stat american Hillary Clinton.

La Moscova, președintele Rusiei Dmitri Medvedev a anunțat pe 19 martie că Rusia, Belarus, Kirghistan, Kazahstan și Tadjikistan au decis înființarea până în 2015 a Comunității economice Eurasia. Moldova, Ucraina și Armenia au statut de observatori în acest proiect. Cu aceasta ocazie, Medvedev a avertizat că statutul de observator nu va oferi anumite privilegii de care se vor bucura doar țările membre, iar statele care nu vor adera la noua structură, citez, ar putea să se confrunte cu unele dificultăți.

Tot săptămâna aceasta la Chișinău au început negocierile la nivel de experți pe marginea Acordului de liber schimb cu UE, negocieri care ar urma să continue în iulie la Bruxelles. Documentul este o componentă a Acordului de asociere și ar urma să fie finalizat până în toamna anului 2013.

■ **Lina Grău:** În emisiunea de astăzi vom discuta pe larg despre vizita ministrului de Externe, Iurie Leancă, la Washington. Vizita a avut loc în zilele de 19 și 20 martie, iar în cadrul acesteia vicepremierul moldovean a avut întreveneri cu oameni de afaceri americani, cu kongresmani și oficiali din Departamentul de Stat și a fost primit de secretarul de stat Hillary Clinton. Ministrul de Externe a vizitat SUA la mai bine de doi ani după vizita premierului Vlad Filat în ianuarie 2010. L-am întrebat pe ambasadorul Republicii Moldova la Washington, Igor Munteanu, care au fost cele mai importante rezultate ale vizitei:

■ **Igor Munteanu, ambasadorul Republicii Moldova în SUA:** Vizita a fost una de succes în primul rând datorită faptului că a avut drept element culminant întrevenera cu Secretarul de stat Hillary Clinton, pe lângă întâlnirile foarte importante pe care viceprim-ministrul Iurie Leancă le-a avut în cadrul Congresului SUA, în Camera reprezentanților și în Senat.

Moscova l-a numit pe Dmitri Rogozin în calitate de reprezentant al Kremlinului pentru problema transnistreană. Reacionând la această decizie, ministrul moldovean de Externe, Iurie Leancă, a declarat că numirea a fost făcută fără consultarea Chișinăului, gest contrar „spiritului unor bune relații”. Un reprezentant al ambasadei Rusiei a fost convocat la Ministerul de Externe pentru explicații.

Din primele zile ale aflării sale în SUA, domnul viceprim-ministru Iurie Leancă a salutat înființarea unui grup politic de sprijin pentru Republica Moldova, ca urmare a unor acțiuni convergente a doi co-președinți – David Price, din Carolina de Nord, și Joe Pitts, din Pennsylvania, care consideră că Republica Moldova merită mai multă atenție din partea administrației americane și a Congresului SUA.

Pe acest fundal pozitiv viceprim-ministrul Iurie Leancă s-a întâlnit și cu o comunitate de afaceri, companii americane care sunt interesate să intre în Republica Moldova și care vor sprijini moral, psihologic, dar și la nivelul practic interesul investitorilor americani pentru țara noastră.

În această ordine de idei, întrevăderea cu Secretarul de stat Hillary Clinton a fost excelentă, pentru că s-a reiterat sprijinul SUA pentru apărarea principiilor statului de drept și a independenței, suveranității Republicii Moldova, concomitent cu dorința bilaterală de a avansa dialogul politic și de a include noi areale în care cooperarea dintre Chișinău și Washington poate da roade. Mă refer la cooperarea pe sectorul energiei, pentru că Republica Moldova are nevoie de o prezență mai importantă a SUA și a tehnologiilor americane în acest sector.

Pe de altă parte, vizita a reconfirmat și interesul SUA de a sprijini procesul consolidării democratice din Republica Moldova, iar acest scop este atins prin selectarea Chișinăului în calitate de beneficiar al Comunității Democrațiilor. SUA gestionează Comitetul de acțiune pentru Republica Moldova, axat pe reforma justiției, alături de Polonia care este responsabilă de domeniul descentralizării și alături de Ungaria care este responsabilă de pachetul de asistență pe sectorul de securitate. Aceste acțiuni comune converg asupra interesului important al statelor occidentale, și în special al SUA, de a asista Republica Moldova pe calea transformării sale și integrării cât mai avansate și mai categorice în UE. Inclusiv acest element al discuției dintre vicepremierul Iurie Leancă și Secretarul de stat Hillary Clinton a fost abordat în mod consistent în cadrul întrevăderii bilaterale și acest lucru, sper foarte mult, se va materializa și în alte angajamente.

■ **Lina Grău:** Vorbeați mai devreme despre această aprofundare a cooperării la nivel politic și la nivel economic. Care ar mai fi zonele unde ar fi nevoie de această aprofundare și unde ar exista și disponibilitatea SUA de a ne ajuta mai mult ca până acum?

■ **Igor Munteanu:** Fără îndoială că SUA are deja o contribuție importantă la procesul de

reformare internă – pe sectorul justiției, pe sectorul consolidării concurențibilității produselor agricole și a produselor industriale ale Republicii Moldova, pe sectorul IT, în care înregistrăm o creștere economică substanțială în fiecare an.

Totodată, simțim și avem nevoie de un sprijin mai important al SUA în procesul de reglementare a conflictului transnistrean. Statele Unite participă activ în calitate de observator la acest proces, dar această participare poate fi mai dinamică și mai productivă. Nu în ultimul rând Statele Unite pot deschide accesul produselor originare din Republica Moldova pe piața sa internă, și acest lucru va fi posibil prin obținerea regimului de comerț permanent normal cu SUA. Acest acces nu poate veni decât după absolvirea țării noastre de amendamentul Jackson-Vanik.

Vreau să vă spun că încă din anul trecut două proiecte de legi stau în Camera reprezentanților și în Senatul Congresului SUA și așteptăm ca în acest an legislatorii acestui mare stat să adopte proiectele de lege necesare pentru trecerea Republicii Moldova într-o altă categorie de țări, care se bucură de toate drepturile țărilor membre ale Organizației Mondiale a Comerțului, fără restricții la comerț și cu stimulente speciale pentru investitorii din Statele Unite în regiunea noastră.

Lina Grău: Vorbiți despre o aprofundare a cooperării și politice, și economice. Pe ce platformă am putea angaja SUA să ne susțină mai mult? Programul de guvernare al Alianței pentru Integritate Europeană vorbește despre un parteneriat strategic cu SUA.

■ **Igor Munteanu:** Noi acordăm o valoare strategică acestei relații, numim relația curentă dintre SUA și Republica Moldova drept una privilegiată. Și motivul pentru care o numim privilegiată este inclusiv sprijinul economic pe care îl primim din partea SUA – mă refer la Millennium Challenge Account, la programul Compact de 262 milioane dolari oferit pentru infrastructură și agricultură competitivă. Mă gândesc însă și la alte areale, inclusiv cele legate de energie și energie regenerabilă, de care Republica Moldova are foarte mare nevoie și în care investițiile din SUA ar crea o foarte mare diferență pe plan regional și național.

Despre toate aceste chesiiuni s-a discutat pe parcursul șederii prim-vicepremierului la Washington, cu comunitatea de afaceri, cu legislatorii americani și cu Executivul SUA.

■ **Lina Grău:** În ceea ce privește reglementarea transnistreană, credeți că este posibilă această schimbare a statutului de observator al SUA în unul de mediator? Știu că la Chișinău se

discută subiectul, nu știu în ce măsură se și avansează pe acest domeniu.

■ **Igor Munteanu:** Din punctul nostru de vedere, acest format de negocieri poate fi îmbunătățit, iar subiectul este discutat în mai multe capitale, nu doar la Chișinău. Dar noi sperăm că evoluția progresivă spre un rol mai important al SUA și UE va fi completată și de un progres pe plan intern pe baza diplomației populare, pe baza integrării comunității de business din Transnistria în spațiul economic al Republicii Moldova și, în mod evident, crearea unui rol mai special pentru SUA va avea loc pe baza progresului general care se va atinge în următoarele reuniuni ale formatului 5+2. Nu este un subiect care crează foarte multă polemică, este un subiect cu multe semnificații practice pentru Chișinău și pentru aliații săi și cred că vom atinge acest obiectiv dacă nu vom renunța la el.

■ **Lina Grău:** Ce așteaptă SUA de la Chișinău din perspectiva securității regionale, în contextul în care este amplasat scutul anti-rachetă în România, în contextul în care noi ne declarăm stat neutru, dar avem trupe rusești pe teritoriul nostru, în Transnistria?

■ **Igor Munteanu:** Aș prefera să mă refer la felul în care este privită Republica Moldova. În acest moment imaginea țării noastre în capitala SUA este

privită cu speranță, în calitate de exemplu de transformare pozitivă. Mai ales în cadrul Parteneriatului Estic, Republica Moldova se manifestă în continuare ca deținător de bonusuri pe linia reformelor instituționale pe care și le-a asumat. Și pe baza acestor exemple pozitive cazul Republicii Moldova preia o forță instrumentală pozitivă și pentru alte țări din regiune. Din această perspectivă, SUA încurajează Republica Moldova să continue reformele interne, așteptând din partea țării noastre stabilitate politică internă, predictibilitate și rezultate vizibile pe plan intern și pe plan regional.

Evident că stabilitatea politică este determinată și de felul în care gestionăm problemele complexe pe care le-am moștenit după dezintegrarea URSS și acest lucru este unul evident în cazul conflictului înghețat din Transnistria. Dar noi avem toată capacitatea de a gestiona acest proces spre o soluție amiabilă și totodată legată de principiile constituționale de unitate și indifuzibilitate teritorială. SUA respectă aceste principii și în mai multe rânduri, inclusiv în perioada vizitei oficiale a vicepreședintelui Joe Biden la Chișinău, a remarcat această consistență a respectării acestor principii.

Cu privire la scutul anti-rachetă, acest lucru trebuie să vorbească publicului larg numai în termeni de instrumente adiționale pentru protejarea securității

europene, inclusiv a securității noastre în calitate de țară mică aflată în vecinătatea UE și a NATO. Din punctul american de vedere, provocările cu care noi ne confruntăm pot fi gestionate mai bine printr-o reformă mai categorică a sectorului de securitate a Republicii Moldova. Din acest punct de vedere noi nu suntem lăsați pe dinafară și avem acces la elementele cele mai importate care ar trebui să ne asigure viziune și progrese în următorii ani de zile.

■ **Lina Grâu:** Apropo de stabilitate internă, cum este văzută la Washington alegerea președintelui Republicii Moldova, în sfârșit, după mai bine de doi ani și jumătate?

■ **Igor Munteanu:** După 917 zile de absență a unui președinte instalat în exercițiul funcției sale directe, SUA privește cu admirație această decizie, a salutat printr-un comunicat special alegerea noului președinte al Republicii Moldova și consideră că acest element indispensabil pentru încheierea procesului electoral va duce la o focalizare a politicilor și deciziilor AIE spre rezultate agreeate atât de cetățeni, cât și de partenerii de dezvoltare europeni și americani. Suntem pe calea cea dreaptă și acest lucru este remarcat la Washington, pentru că în continuare cazul și modelul de transformare democratică a Republicii Moldova iradiază semnale pozitive spre toți vecinii noștri.

■ **Lina Grâu:** La revenirea din SUA, Iurie Leancă a anunțat în cadrul unei conferințe de presă că pe parcursul acestui an Secretarul de stat american Hilary Clinton ar putea vizita Chișinăul, iar investițiile americane în Republica Moldova ar urma să crească în perioada următoare în domenii ca vinificația, agricultura sau energia, mai ales dacă, așa cum speră autoritățile moldovene, amendamentul Jackson Vanik, rămas moștenire din perioada sovietică, va fi anulat până la sfârșitul acestui an.

Iurie Leancă a mai menționat că în cadrul inițiativei Comunității Democrațiilor, Statele Unite vor sprijini, de rând cu Polonia, procesul de reformare a justiției din Republica Moldova și vor acorda asistență pe domenii ce descentralizarea, migrația și securitatea.

Invitatul emisiunii noastre de astăzi este chiar vicepremierul Iurie Leancă, ministru al Afacerilor Externe.

■ **Lina Grâu:** Domnule ministru Iurie Leancă, sunteți la finalul unei vizite pe care chiar Dumneavoastră ați numit-o foarte bună. Este prima vizită oficială la nivel înalt după ce acum doi ani Washingtonul a fost vizitat de primul ministru Vlad Filat. Iată că după UE, și SUA ne numesc o "poveste de succes". De ce acest calificativ pentru Republica Moldova?

■ **Iurie Leancă, vicepremier, ministru al Afacerilor Externe:** Este adevărat că după vizita de acum doi ani este prima vizită

întreprinsă la Washington, dar această perioadă între cele două vizite nu înseamnă că relația cu SUA s-a oprit cumva pentru vreun moment. Nu. Dialogul a fost unul permanent, între timp știți că am fost vizitați de vicepreședintele SUA, Joe Biden, la Chișinău s-a aflat și senatorul McCain, nu mai vorbesc de alți oficiali americani, cât și de cei moldoveni, care au întreprins vizite reciproce.

Vizita pe care am întreprins-o a fost una foarte importantă, inclusiv din perspectiva faptului că s-a derulat și sub auspiciile sărbătoririi a 20 de ani din momentul în care am stabilit relațiile diplomatice. Felul în care evaluează administrația SUA lucrurile din Republica Moldova, faptul că suntem definiți drept o țară de succes, sau mai precis drept o țară care are tot potențialul să devină un caz de succes, este un lucru extrem de important. Pentru că, în lipsa de resurse minerale, în lipsa de teritorii imense care prin sine ar însemna un rol important în contextul regional și mondial, unicul activ pe care îl are Republica Moldova și pe care îl poate utiliza în generarea unui interes și a unei atenții pentru noi este crearea acestui caz de succes.

Un stat funcțional înseamnă de fapt un stat unde în prim-plan se află drepturile cetățenilor,

iar principiile despre care vorbesc americanii, europenii – de libertate, de respect a drepturilor omului, și nu doar din punct de vedere politic, ci și social și economic – sunt unele fundamentale. Deci, iată că prin afirmarea din acest punct de vedere, într-un context care în ultimii 20 de ani poate fi definit drept unul dinamic și pe alocuri chiar turbulent, ne putem găsi locul nostru sub soare și putem strage atenția actorilor politici internaționali importanți, inclusiv a Washingtonului, inclusiv a Bruxellesului.

Și iată că analiza a ceea ce s-a întâmplat în ultimii doi ani și jumătate, din momentul în care guvernarea a fost preluată de AIE, din momentul în care nu doar la nivel de angajamente verbale, ci și prin acțiuni am inițiat acest proces de reforme, ne-a atras sprijinul Occidentului, sau cel puțin atenția, pentru început. Iar atenția și evaluarea pozitivă înseamnă sprijin politic, înseamnă resurse financiare care ne sunt puse la dispoziție pentru a putea să depășim problemele moștenite în mare parte din trecut și de pe urma unei guvernări defectuoase comuniste din perioada 2001-2009.

Deci, încă o dată, cunoaștem cu toții problemele pe care le avem și despre acest lucru vorbim foarte deschis și cu partenerii noștri europeni, și cu

cei americani. Pentru că, așa cum mi-a spus cineva la Washington, cel puțin în raport cu alții noi recunoaștem existența acestor probleme, nu ne prefacem că totul este bine și frumos, așa cum făceau autoritățile din perioada de tristă pomină la care m-am referit deja. Iar prin faptul că recunoaștem aceste probleme arătăm că dorim să fim ajutați, pentru că pornim de la premiza că nu vrem să reinventăm bicicleta, și acest lucru este în mod special apreciat de partenerii europeni și americani. State mai mari și mai mici ca noi au parcurs deja această fază de dezvoltare, au avut probleme similare, dacă nu identice chiar – e suficient să ne referim la exemplul țărilor Baltice, cu care am pornit din aceeași poziție incipientă.

Deci, am demonstrat deschidere și faptul că dorim să învățăm, dorim să preluăm experiența. Iar acum, după ce a fost ales președintele înseamnă că avem această stabilitate până la următoarele alegeri și putem să ne axăm pe ceea ce într-adevăr contează. Și iată că, toate aceste elemente puse împreună, îi fac pe partenerii noștri să vorbească despre un caz potențial de succes în această regiune.

■ **Lina Grâu:** Care este rolul Statelor Unite în parcursul european al Republicii Moldova?

■ **Iurie Leancă:** În primul rând, dacă vorbim despre parcursul european nu doar în sensul strict al cuvântului de integrare în UE, trebuie să spunem că parcursul european înseamnă modernizarea țării. Iar modernizarea țării – cunoaștem cu toții foarte bine – se realizează mult mai repede atunci când ai un sprijin eficient și pe potriva provocărilor cu care te confrunți din partea partenerilor tăi. Uitați-vă la țările care au reușit, aceleași țări Baltice. Până astăzi Estonia, de exemplu, nu obosește să aducă acest argument, beneficiază de fonduri structurale – deci nu împrumuturi, ci granturi – din partea Comisiei Europene, de peste 30 milioane euro lunar, pentru a permite ridicarea nivelului mediu estonian din toate punctele de vedere – social, administrativ, infrastructural – la nivelul mediu european.

Rolul SUA este unul greu de subestimat. În primul rând, rămâne a fi cea mai mare și cea mai influentă putere politică, financiară, economică, militară, dar și culturală, cea care știe să creeze tendințele principale și în modă, și în cultură, și în cinematografie, lucru care este unul din elementele supraputerii. Deci, în funcție de felul în care înțelege SUA interesul său într-o regiune sau în alta, de felul cum știe să evalueze mersul

proceselor de democratizare, vine cu resurse, vine cu sprijin. Este suficient să mă refer la faptul că cineva a făcut un calcul care spunea că în acești 20 de ani americanii ne-au oferit cam un miliard de dolari, și de regulă granturi. Este suficient să mă refer la acești 262 milioane dolari care deja în acest an vor fi implementați. Prima perioadă a ținut de birocrație, dar cu un scop foarte clar – crearea unor condiții de transparență, care să elimine orice motiv de existență a unor elemente de corupție. Iar anul acesta cetățenii noștri vor vedea deja primele drumuri și proiecte în irigare care vor fi finalizate în următorii doi-trei ani.

■ **Lina Grău:** În această perioadă în Congresul SUA a fost creat un grup de prieteni ai Republicii Moldova. Ce înseamnă acest lucru? Vorbeați de faptul că asta ne va crește vizibilitatea în SUA.

■ **Iurie Leancă:** În SUA, stat cu sistem prezidențial, dar un stat unde există așa-numitul sistem de echilibru al instituțiilor, Congresul american are o influență extrem de mare în formularea și influențarea anumitor procese de politică externă, dar și internă. Congresul este cel care știe să monitorizeze activitatea Executivului american și cel care ia deciziile despre felul în care se cheltuie banii, sume enorme, atât în interiorul

țării, cât și în exterior. Astfel încât de atitudinea Congresului depinde în mare parte politica pe ansamblu a statului american. Crearea acestui grup este un eveniment extrem de important. De regulă de astfel de grupuri de prietenie beneficiază țările care au comunități, diaspore etnice de proporții în SUA, pentru că orice congresman este interesat și foarte sensibil la felul cum percep activitatea lui alegătorii din circumscriptiile uninominale.

În SUA există deja o comunitate destul de mare moldovenească, oficial sunt înregistrați 33 de mii de cetățeni moldoveni. Este foarte interesant să ne uităm că cei care au co-sponsorizat crearea acestui grup de prietenie vin din state cum ar fi statul Washington, unde există o comunitate moldovenească importantă. Asta ne oferă vizibilitate, asta ne permite să abordăm problemele pe care le avem pe agenda cu SUA, asta ne va permite ca despre Republica Moldova să știe tot mai multă lume, atât din sfera politică, cât și din business. Și asta ne va permite să abordăm și rezolvăm probleme cum ar fi de exemplu acel amendament Jackson-Vanik. Toți cei 16 membri care s-au înregistrat în acest grup de prieteni au co-sponsorizat deja proiectul legislativ de abolire a acestui amendament pentru Republica Moldova și crearea a unui regim de comerț normal.

Ceea ce, după cum spuneam anterior, va avea un efect benefic pozitiv asupra extinderii și aprofundării comerțului moldo-american.

■ **Lina Grâu:** Din câte am înțeles, aspectul economic a fost unul foarte important în cadrul vizitei Dumneavoastră. Ați vorbit despre comerț bilateral, despre investiții americane în Republica Moldova, inclusiv despre investiții în domeniul energetic.

■ **Iurie Leancă:** Dacă ne uităm atent la evoluțiile din cei 20 de ani, constatăm că dialogul politic a fost de regulă unul bun, intensitatea lui a depins în proporție directă de felul în care a înțeles administrația de la Chișinău să promoveze activ sau mai puțin activ această relație cu Washingtonul. Din momentul în care am preluat puterea în 2009, ne-am axat plenar pe această relație, una extrem de importantă. Aceste schimburi de vizite despre care am amintit anterior vorbesc despre faptul că am reușit să ridicăm la un nivel fără precedent relația bilaterală.

Dar, iarăși, dacă analizăm foarte atent această relație vom constata că, din păcate, dimensiunea comercială și cea economică, investițională deocamdată lipsește aproape cu desăvârșire. Ceea ce este un lux pe care nu ni-l putem permite, fiindcă businessul american are

multiple avantaje, începând de la o piață de desfacere de 400 milioane de oameni bogați și ajungând la faptul că produsele americane de regulă sunt mai ieftine decât produsele comparabile europene sau din alte părți ale lumii. Astfel încât există toate premisele și potențialul pentru a redresa situația la acest capitol, mai ales dacă reușim în acest an să abolim acest amendament Jackson-Vanik. Acest amendament constituie inclusiv un impediment psihologic, pentru că americanii care doresc să vină la noi își pun întrebarea – dar care este motivul menținerii acestui amendament? Nu există niciun motiv și de aceea, ca să trimitem un semnal foarte încurajator și pozitiv, e bine să ne debarasăm de acest element reminiscent al trecutului.

Astfel încât, în perioada următoare, ne vom axa plenar pe amplificarea acestui comerț – atât cu produse moldovenești pe piața americană, cât și cu produse de bună calitate, dar mult mai ieftine americane pe piața noastră. Și bineînțeles, pe investiții americane, ceea ce înseamnă locuri de muncă, producerea aici, în Republica Moldova, a unor produse cu valoare adăugată. Aceste investiții generează și un mare interes și sprijin politic din partea administrației americane. Iar domeniile sunt multiple,

începând cu farmaceutica și terminând cu energetica. Contează să fim perseverenți.

Și vreau să menționez rolul benefic al Ambasadei noastre atât în generarea acestui interes în Congres, cât și în identificarea acestor potențiali investitori în economia Republicii Moldova. Dar depinde foarte mult acum de capacitatea Chișinăului de a genera o politică agresivă, în sensul pozitiv, pe această direcție. Vă dau un exemplu – mă uitam la CNN seara cât am stat la hotel și la fiecare jumătate de oră se dădea publicitate despre atragerea investițiilor în Georgia și, din păcate, niciun material despre Republica Moldova. Iată deci că trebuie să îmbrățișăm toate elementele componente ale unei politici despre care vorbeam – agresive în sensul bun al cuvântului, ceea ce ne va permite să creăm locuri de muncă. Și atunci cetățenii Republicii Moldova își vor găsi acasă de lucru și nu vor fi constrânși să plece în străinătate în cautarea unei vieți mai bune.

■ **Lina Grâu:** De la începutul acestui an Danemarca a preluat președinția prin rotație Uniunii Europene. La revenirea din vizita pe care a avut-o la Compenhaga, capitala Danemaricii, Iurie Leancă a declarat că printre prioritățile președinției daneze în raport cu Republica Moldova sunt semnarea în viitorul apropiat a Acordului privind aderarea la spațiul aerian european, acord care a fost deja negociat, și trecerea la a doua etapă a Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize, etapă care presupune implementarea legilor convenite bilateral.

Republica Moldova mai are însă un șir de restanțe la adoptarea legilor convenite cu UE, printre care un șir de reforme dificile ce țin de interne, justiție și drepturile omului. L-am întrebat pe șeful Delegației Comisiei Europene la Chișinău, Dirk Schuebel, dacă prioritățile enunțate de autoritățile moldovene sunt unele realizabile.

■ **Dirk Schuebel, șeful Delegației Comisiei Europene la Chișinău:** Sunt de acord cu aceste două priorități pe care și ministrul de Externe le-a menționat. Suntem destul de avansați pe ambele subiecte. Acordul privind spațiul aerian este finalizat și urmează doar să fie semnat. În acest moment există anumite

probleme pe intern în UE care împiedică semnarea acestui document, dar sper că acestea vor fi depășite cât de curând și Acordul cu Republica Moldova va fi semnat și va intra în vigoare.

În ceea ce privește dialogul pe vize, am făcut de asemenea progrese bune în prima fază, cea de adoptare a legislației, și sperăm foarte mult că ne vom putea mișca cât de curând către cea de doua fază. Unul dintre subiectele care încă mai rămâne deschis, după cum știți, este adoptarea legislației antidiscriminare racordate la standardele UE și sperăm că pe această direcție vor fi înregistrate progrese cât de curând. Acest lucru ne va apropia de trecerea la cea de a doua fază a realizării Planului de acțiuni pe vize.

■ **Lina Grâu:** Totuși, mai rămân o serie de legi care întâmpină dificultăți la adoptare, atât în Guvern, cât și în Parlament, ce țin de reforma justiției și a internelor...

■ **Dirk Schuebel:** Nu cred că este o situație fatală, ca să zic așa, cred că sunt lucruri care se pot depăși dacă va exista un consens și o înțelegere între partidele de la guvernare, și sper că și opoziția se va alătura acestor eforturi care vor aduce Republica Moldova mai aproape de trecerea la a doua etapă, cea

de implementare a legislației, a dialogului privind liberalizarea regimului de vize.

■ **Lina Grău:** Un eveniment recent foarte important este alegerea după o lungă perioadă de criză, a președintelui Republicii Moldova. Cum a fost primită vestea la Bruxelles și cum vedeți perspectivele dialogului cu UE prin prisma acestei schimbări survenite la Chișinău?

■ **Dirk Schuebel:** Am fost foarte mulțumiți că după mai bine de doi ani în sfârșit președintele a fost ales în Republica Moldova și am impresia că toți liderii UE l-au felicitat pe domnul Nicolae Timofti cu alegerea sa în această funcție. Inaugurarea a avut loc vineri, așa că de săptămâna viitoare vom putea lucra la turații complete cu noul șef de stat în deplinătatea atribuțiilor sale oficiale. Aștept cu nerăbdare, la fel ca și colegii mei de la Bruxelles, să lucrăm cu acest președinte care și-a propus ca sarcină prioritară să susțină eforturile clasei politice de a aduce Republica Moldova mai aproape de UE.

■ **Lina Grău:** Alegerea președintelui înseamnă trei ani de stabilitate, răstimp în care se poate avansa destul de mult pe direcția europeană...

■ **Dirk Schuebel:** Foarte mult va depinde de Republica Moldova, de felul în care se va avansa pe direcția integrării europene. Pot spune acum că nu mai există nicio scuză, acum țara are o situație politică stabilă și trebuie să continue reformele – în justiție, în transformarea instituțiilor de forță. Și în context aș vrea să fac apel la Alianța pentru Integrare Europeană să ducă o politică inclusivă, să depună eforturi pentru a ajuta și a convinge opoziția comunistă să revină în Parlament, ceea ce cred că ar fi un factor foarte pozitiv pentru a atunge obiectivele foarte ambițioase pe care și le-a propus guvernarea.

■ **Lina Grău:** Se poate spune că de acum încolo UE va fi mai exigentă în raport cu Republica Moldova?

■ **Dirk Schuebel:** Cred că am spus de mai multe ori că nu

suntem dascălii nimănu și că este în beneficiul Republicii Moldova să realizeze reformele. Chișinăul nu face reformele pentru UE, ci pentru ca propriii săi cetățeni, cetățenii moldoveni, să poată trăi o viață mai bună și mai demnă. Și noi încercăm să ajutăm și să susținem reformele realizate de instituțiile moldovene pentru a îmbunătăți viața oamenilor.

■ **Lina Grău:** Dragi ascultători, timpul rezervat emisiunii noastre a expirat, Lina Grău vă mulțumește pentru atenția cu care sper că ne-ați ascultat. Vă aștept la o nouă emisiune, în una din săptămânile următoare.